

Iruzurrik egin al dizute inoiz?

Aurkezpena

Sekuentzia honetan, ariketa hauek egin ditzakezu:

- Irratsaioa entzun eta galderei erantzun.
- Testua osatu, falta diren aditzak jarriz.
- Iruzur-kasu baten berri bidali herri-aldizkari batera.
- Gai horren inguruan, esperientziak kontatu eta iritzia eman taldean.

Egia ala gezurra

	Egia	Gezurra
Gertaera hau Tolosan gertatu zen, ostiral goizean.	☐	☐
Iruzurgilea lasai zegoen, eta patxadan hitz egiten zion.	☐	☐
Iruzurgileak kartera ahaztu zuen etxean.	☐	☐
Enpresara deitu zuenean konturatu zen ziria sartu ziola.	☐	☐
Iruzurgileak euskaraz hitz egin zion.	☐	☐
Maite Artolak udaltzainetara jo zuen, baina ez zioten kasu handirik egin	☐	☐

Idatzi erantzunak

Entzun berriro audioa eta idatzi galdera hauen erantzunak. Ondoren, begiratu ereduari.

- Egin iruzurgilearen deskribapena (adina, sexua...):
- Ba al zuen lanik?
- Zer problema zeukan?
- Zer esan zioten udaltzainek gizonari?
- Zenbat diru behar zuen gizonezkoak?
- Zenbat eman zion azkenean Maitek?

Entzungaia
eskuratzeko qr
kodea

Aditzak aukeratu

Hemen duzu gertaeraren kontaketa. Hutsune batzuk daude testuan; osatu aditz egokia aukeratzuz.

MANU ETXEZORTU. Zer pasatu zitzaizun edo zer dakizu kontu honi buruz?

MAITE ARTOLA. Niri Tolosan_1_____ joan den ostegun arratsaldean etorri zitzaidan. Bueno ni autoa aparkatzera_2_____ gerturatu zitzaidan gazte bat gelditzeko keinuak, imintzioak eginez. Gelditu nuen, artean autoa martxan,_3_____ leihatila eta “Euskalduna zara...” Eta oso larri, izerditan, erdi-negarrez, lotsatuta zegoela esanez eta abar. Euskalduna al nintzen? Baietz. Sekula ez zuela horrelakorik egin, lotsa handia ematen ziola hori esateak baina goizean lanera joan zela Alegira, praktketan_4_____ bertako enpresa batean eta han makutoa ahaztu zuela. Orduan, makuto hartan zeuzkan diruak, txartelak... eta behar zen guztia.

Orduan, arratsaldeko ordu bietatik zebilela Tolosan diru eske, inork ez ziola lagundu, udaltzainetara jo zuela; udaltzainek_5_____ aukera dei bat egiteko eta etxera deitu zuenean amamak hartu ziola. Jakina, hura zer hasiko zen amonari azaltzen gertatutakoa. Orduan, ba horretan utzi zuela. Bueno, dena hitz egiten zuen korrika eta presaka, oso larrituta balego bezala... Momentu batean nik esan nion: “Lasai, lasai. Baina zer_6_____?” Dirua behar zuela, bera gatikarra zela; gainera, esan zidan Txomorrotarren familiakoa zela, zesta-puntista ezagun batzuen familiakoa zela... Zenbat diru behar zuen galdetu nion. Momentu hartan poltsikoan 20 €_7_____, harekin egiten al zuen eta ezetz esan zidan, ba 32,5 € behar zituela. Bueno ba kutxazain batera gerturatu ginen, 40 € atera nituen eta horiexek eraman nizkion.

Eta, bueno, esan zidan berak nirekin ondo gelditu nahi zuela, asko eskertzen zidala eta bihar, hurrengo egunean bertan, joateko enpresara, ordu biak arte han _8_____. . Bere izena eman zidan, Joseba izena zuela, Joseba. Ba hori ba, joango nintzela eta horretan geratu ginen.

Hurrengo egunean, ostiral horretan bertan, kuriositateagatik bakarrik, deitu nuen enpresa horretara. Deitu nuenean Mondragon Korporazioko telefono horretara esan zidaten Alegin ez zeukatela. Eta hor ja susmoa berretsi nuen. Gero pentsatu nuen, akaso, udaltzainetara jotzea_9_____. Egia esan, Tolosako udaltzainetan kasu handirik_10_____, baina, tira.

(1)	Aukerak	(5)	(9)
	gertatu zait	ematen zioten	merezi zuela
	gertatu zitzaidan	eman ziotela	meretziko du
(2)		(6)	(10)
	joan naizenean	nahi zenuen	ez zidaten egin
	nindoala	behar duzu	ez zuten egiten
(3)		(7)	
	jaitsi nuen	neramatzan	
	jaitsi nintzen	eramaten nituen	
(4)		(8)	
	dagoela	izango dela	
	ari zela	izango zela	

Kontatu iruzur-kasu bat herriko aldizkarian

Herri-aldizkari batek atal bat zabaldu du jendeak ezagutzen dituen iruzur-kasuak kontatzeko. Idatzi zuk ere kasu bat aldizkari horretarako.

Zure kontaketa egoki egiteko, kontuan hartu elementu hauek:

A) **Deskribatu pertsonaia:** itxura, adina, jarrera:

Gaztea zen / Joseba zuen izena / Larrituta zegoen, lotsatuta / Korrika eta presaka hitz egiten zuen

B) **Aditz-denbora** bat baino gehiago erabili; horrela, testua biziagoa izango da. Hona Maitek Artolak esandako adibide batzuk:

1. Iragan burutua: ekintzak kontatzeko (lehenaldiko kontaketa bat denez, hori da gehien erabiltzen dena):

Tolosan gertatu zitzaidan / Momentu batean esan nion....

2. Iragan puntuala: Iraganeko deskribapenak egiteko:

20 euro neramatzan

3. Geroaldia: Hitzez hitz esandakoa, estilo zuzenean kontatzeko:

"Baina zer behar duzu?"

C) **Lokailu** edo **konektoreak** erabili:

~~Bueno~~ ~~ba~~ kutxazain batera gerturatu ginen / ~~Momentu batean~~ nik esan nion / ~~Deitu~~ ~~nuen~~ ~~ean~~ esan zidaten

D) Esaldi **konpletiboak** erabili, zehar-estiloan kontatzeko:

Lotsatuta zegoela esanez eta abar / Praktiketari ari zela bertako enpresa batean eta han makutua ahaztu zuela.

E) **Espresioak:**

- balego bezala (como si estuviera): Presaka hitz egiten zuen, larrituta balego bezala.

- bere lekuan jarri: Neure burua bere lekuan jarri nuen.

Idatzi iruzur-kasu bat

Iruzur-kasuez berriketan

Komentatu taldean gai hau:

- Kontatu taldean ezagutzen duzun iruzur-kasu bat (idatzi baduzu aurreko ariketan, kontatu hemen ahoz)
- Jo dezagun zuri gertatzen zaizula Maite Artolaren kasua. Nola jokatuko zenuke?

Adibidez:

- Nik ez dakit zer egingo nukeen. Ni lehen ez, baina orain oso mesfidatia naiz.
- Ni bere lekuan jarri eta, seguru asko, sinetsiko nuke istorioa.

Zuzenketa-orria

Egia ala gezurra

	Egia	Gezurra
Gertaera hau Tolosan gertatu zen, ostiral goizean.	✗	✓
Iruzurgilea lasai zegoen, eta patxadan hitz egiten zion.	✗	✓
Iruzurgileak kartera ahaztu zuen etxean.	✗	✓
Enpresara deitu zuenean konturatu zen ziria sartu ziola.	✓	✗
Iruzurgileak euskaraz hitz egin zion.	✓	✗
Maite Artolak udaltzainetara jo zuen, baina ez zioten kasu handirik egin	✓	✗

Idatzi erantzunak

1. Egin iruzurgilearen deskribapena (adina, sexua...): (gaztea, gizonezkoa)
2. Ba al zuen lanik? (Berak esan zuenez, bai, Alegian (Gipuzkoan), praktiketan omen zebilen.)
3. Zer problema zeukan? (Makutoa lanean ahaztu zuen, eta hor zeuzkan dirua, txartelak...)
4. Zer esan zioten udaltzainek gizonari? (Dei bat egiteko.)
5. Zenbat diru behar zuen gizonezkoak? (32 euro eta erdi)
6. Zenbat eman zion azkenean Maitek? (40 euro)

Aditzak aukeratu

MANU ETXEZORTU. Zer pasatu zitzaizun edo zer dakizu kontu honi buruz?

MAITE ARTOLA. Niri Tolosan (gertatu zitzaidan) joan den ostegun arratsaldean etorri zitzaidan.

Bueno ni autoa aparkatzera (nindoala) gerturatu zitzaidan gazte bat gelditzeko keinuak, imintzioak eginez. Gelditu nuen, artean autoa martxan, (jaitsi nuen) leihatila eta "Euskalduna zara..." Eta oso larri, izerditan, erdi-negarrez, lotsatuta zegoela esanez eta abar. Euskalduna al nintzen? Baietz. Sekula ez zuela horrelakorik egin, lotsa handia ematen ziola hori esateak baina goizean lanera joan zela Alegira, praktiketan (ari zela) bertako enpresa batean eta han makutoa ahaztu zuela. Orduan, makuto hartan zeuzkan diruak, txartelak... eta behar zen guztia.

Orduan, arratsaldeko ordu bietatik zebilela Tolosan diru eske, inork ez ziola lagundu, udaltzainetara jo zuela; udaltzainek (eman ziotela) aukera dei bat egiteko eta etxera deitu zuenean amamak hartu ziola. Jakina, hura zer hasiko zen amonari azaltzen gertatutakoa. Orduan, ba horretan utzi zuela. Bueno, dena hitz egiten zuen korrika eta presaka, oso larrituta balego bezala... Momentu batean nik esan nion: "Lasai, lasai. Baina zer (behar duzu)?" Dirua behar zuela, bera gatikarra zela; gainera, esan zidan Txomorrotarren familiakoa zela,

zesta-puntista ezagun batzuen familiakoa zela... Zenbat diru behar zuen galdetu nion.

Momentu hartan poltsikoan 20 € (neramatzan), harekin egiten al zuen eta ezetz esan zidan, ba 32,5 € behar zituela. Bueno ba kutxazain batera gerturatu ginen, 40 € atera nituen eta horiexek eraman nizkion.

Eta, bueno, esan zidan berak nirekin ondo gelditu nahi zuela, asko eskertzen zidala eta bihar, hurrengo egunean bertan, joateko enpresara, ordu biak arte han (izango zela). Bere izena eman zidan, Joseba izena zuela, Joseba. Ba hori ba, joango nintzela eta horretan geratu ginen.

Hurrengo egunean, ostiral horretan bertan, curiositateagatik bakarrik, deitu nuen enpresa horretara. Deitu nuenean Mondragon Korporazioko telefono horretara esan zidaten Alegin ez zeukatela. Eta hor ja susmoa berretsi nuen. Gero pentsatu nuen, akaso, udaltzainetara jotzea (merezi zuela). Egia esan, Tolosako udaltzainetan kasu handirik (ez zidaten egin), baina, tira.

Transkripzioa

Egia ala gezurra

MANU ETXEZORTU. Iruzurgile bat dabil kalean, jendeari dirua eskatzen ari dena, eta euskaraz eskatzen du dirua. Ez dakigu bakarria den edo talde bat ote dagoen horren atzean. Maite Artolak badauka iruzur honen berri. Maite, kaixo, egun on.

MAITE ARTOLA. Badaukat, bai.

MANU ETXEZORTU. Zer pasatu zitzaizun edo zer dakizu kontu honi buruz?

MAITE ARTOLA. Nik dakidana niri gertatutako lehengo ostegunean eta, aidanean, ikusi dudanagatik ba gauza bera edo argudio berarekin erabiltzen ari diren iruzurra errepikatzen ari da beste leku batzuetan. Niri Tolosan gertatu zitzaidan joan den ostegun arratsaldean etorri zitzaidan. Bueno ni autoa aparkatzera nindoala gerturatu zitzaidan gazte bat gelditzeko keinuak, imintzioak eginez. Gelditu nuen, artean autoa martxan, jaitsi nuen leihatila eta “Euskalduna zara...” Eta oso...

MANU ETXEZORTU. Larrituta, oso apuratuta belego bezala.

MAITE ARTOLA. Oso larri, izerditan, erdi-negarrez, lotsatuta zegoela esanez eta abat. Euskalduna al nintzen? Baietz. Sekula ez zuela horrelakorik egin, lotsa handia ematen ziola hori esateak baina goizean lanera joan zela Alegira, praktikan ari zela bertako enpresa batean eta han makutua ahaztu zuela. Orduan, makuto hartan zeuzkan diruak, txartelak... eta behar zen guztia. Orduan, arratsaldeko ordu bietatik zebilela Tolosan diru eske, inork ez ziola lagundu, udaltzainetara jo zuela; udaltzainek eman ziotela aukera dei bat egiteko eta etxera deitu zuenean amamak hartu ziola. Jakina, hura zer hasiko zen amonari azaltzen gertatutakoa. Orduan, ba horretan utzi zuela. Bueno, dena hitz egiten zuen korrika eta presaka, oso larrituta balego bezala... Momentu batean nik esan nion: “Lasai, lasai. Baina zer behar duzu?” Dirua behar zuela, bera gatarria zela; gainera, esan zidan Txomorrotarren familiakoa zela, zesta-puntista ezagun batzuen familiakoa zela... Zenbat diru behar zuen galdetu nion. Momentu hartan poltsikoan 20 € neramatzan, harekin egiten al zuen eta ezetz esan zidan, ba 32,5 € behar zituela. Bueno ba kutxazain batera gerturatu ginen, 40 € atera nituen eta horiexek eraman nizkion.

Eta, bueno, esan zidan berak nirekin ondo gelditu nahi zuela, asko eskertzen zidala eta bihar, hurrengo egunean bertan, joateko enpresara. Ordu biak arte han izango zela, bere izena eman zidan, Joseba izena zuela, Joseba. Ba hori ba, joango nintzela eta horretan geratu ginen.

MANU ETXEZORTU. Momentuan kontakizuna sinesgarria iruditu zitzaizun, gizona oso apuratuta ikusi zenuen, ez?

MAITE ARTOLA. Nik ikusi nuen gizona erabat larri, zen mutil gazte bat praktikan ari zena; neure burua ere jarri nuen une batean bere lekuan, edonori gerta dakioken zerbait da, eta larritasun hartan zuk ematen diozu, laguntzen diozu. Gerora, lankideei komentatu nien, ostiral goizean, eta, bueno, batzuek sinesten zuten, beste batzuek ja timo-usain hori, kirats hori hartu zioten.

Hurrengo egunean, ostiral horretan bertan, curiositateagatik bakarrik, deitu nuen enpresa horretara. Deitu nuenean Mondragon Korporazioko telefono horretara esan zidaten Alegin ez zeukatela. Eta hor ja susmoa berretsi nuen. Are gehiago, gerora baten batek esan zidanean Sustatu-n [albistegi digitala] edo publikatu zela holako zerbait..

MANU ETXEZORTU. Antzeko salaketa bat egina zeukala norbaitek Sustatun, ezta?

MAITE ARTOLA. Eta horraino. Gero pentsatu nuen, akaso, udaltzainetara jotzea merezi zuela –egia esan, Tolosako udaltzainetan kasu handirik ez zidaten egin–, baina, tira.

MANU ETXEZORTU. MAITE ARTOLA. Bai, gizon gazte bat.

MANU ETXEZORTU. Bueno, baliagarri izango zaiolakoan jendeari kontatu egin dugu. Esango diogu adi ibiltzeko. Sekula ez dakizu norbait arrimatzen baldin bazaizu oso apuratuta diru eske, beharbada egia esaten ari da edo ez.

MAITE ARTOLA. Eta zuk sinistu nahi duzu beste batean gertatuko balitzait ere sinistu nahiko nuke egia dela.